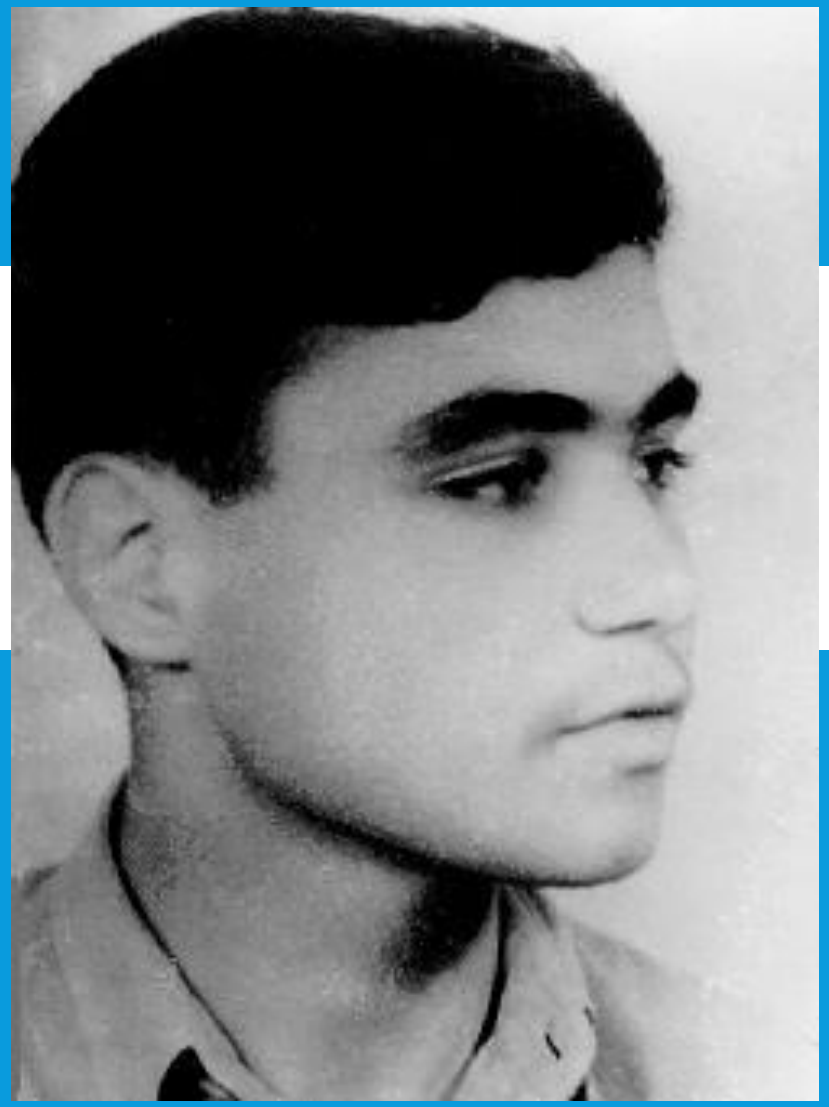

טוראי
דוד נפחא

1941-1921

ההגנה

נפל ביום כ"א באייר תש"א (17.05.1941)
בן 20 בנופלו
מקום קבורתו לא נודע

ילדותו ונעוריו

בן רחל ושרגא יולד בל' בניסן תרפ"א (8.5.1921) בחיפה. דוד למד בכפר הנוער בן-שמן, לאחר מכן בראשון-לציון ובבית-הספר הריאלי בחיפה. הוא היה תלמיד מצטיין ונמשך למקצועות טכניים, חובב טבע ובעלי חיים. דוד אהב את הים מילדותו ואף הפליג בו כילד כשנסע עם משפחתו לביקור קרובים בפולין. הוא הצטיין בשחייה ומשיכתו לים הביאה אותו להצטרף לפלוגת הספורט הימי של "הפועל". מדי שבת, אף בימי מאורעות הדמים, היה יורד דרך רחובות העיר הערביים אל חוף הסירות שליד בית החרושת "שמן" כדי להתאמן ביפאות.

ילדותו ונעוריו

לבית הספר הריאלי בחיפה נכנס דוד בשנת 1936 לכיתה השישית. הוא היה פעיל ב"הגנה", פעילות שבית הספר עודד וטיפח.
דוד סיים את הכיתה השמינית בגיל 17. מאז התמסר כולו לעבודת הים. עסק בפיתוח שיטות הדרכה, ארגן ותרגם את חומר הלימוד וקבע מונחים בניווט ובמפרשאות. הוא עבד כקדט באניית משא בריטית, אך לא יכול היה להמשיך בגלל עיוורון צבעים. עסק בעלייה ב' ואף נשלח לשם כך לחו"ל. הצליח לחזור ארצה ברגע האחרון, כשפרצה מלחמת העולם השנייה. הוא השתתף כמדריך בקורסים ליטאות וחבלה, שהיוו את ראשית הפלמ"ח.

הפלוגה הימית הפועל

בעידוד ההגנה הוקמה ב-1925 בשפך הירקון פלוגת דייגים שמעבר לעיסוקה בדייג נועדה לעסוק בקשר לים מהיבטים נוספים. במשך הזמן נקראה "נערי הירקון" ובהמשך ב-1927 "הסקציה הימית של הפועל" (הפלוגה הימית הפועל ת"א).

הפלוגה הימית של "הפועל" פעלה בשנותיה הראשונות כגוף ספורטיבי גרידא והתמקדה בטיפוח השחייה והשייט. ב-1928 וב-1929 נבנו הסירות "סנונית" ו-"נחשון" ששימשו את החברים לצורך לימוד, הכשרה וצבירת ניסיון ימי, שמאוחר שימש את הישוב בא"י בנושא ההעפלה.

הפלוגה הימית הפועל

בשנות השלושים הראשונות הצטרפה לפלוגה הימית, חבורת צעירים תלמידי תיכון, אוהבי שחייה ושייט. הצריף של הפועל הפך להיות מרכז לפעילותם של בני נוער רבים. במשך השנים הפכה הפלוגה הימית של "הפועל" להיות הגורם המרכזי בארגון הורדת העולים הבלתי לגאליים שהגיעו ארצה באניות המעפילים. ממנה יצאו מלווי אוניות המעפילים הראשונים, ומדריכיה אימנו וחינכו צעירים להיות אנשי ים שמילאו את שורות הפלי"ם וליבים היו בין בוני חיל הים. ראשית השתלבותה של "הסקציה הימית" במפעל ההעפלה הייתה כשהשתתפה במסעותיה של אוניית המעפילים הראשונה, 'ולוס'. עם פרוץ מלחמת העולם השנייה מתגייסים חברי הפלוגה ליחידות הצי של הצבא האנגלי.

השירות הצבאי

דוד התגייס בגיל 17 למשטרת הישובים העבריים והיה נוטר בקרית חרושת. כמו כן, הופעל על ידי ארגון ה"הגנה" להורדת מעפילים בחופי הארץ. תקופה קצרה שירת כ"קאדט" באונייה בריטית ואחר כך התקבל לעבודה במספנות חיפה.

בשנת 1939 נקרא להדרכה בקורס היתי של ה"הגנה". הוא נחשב למדריך מעולה, התמחה בהכנת ספרות הדרכה ועיבוד תכניות הדרכה, בתרגום חומר מקצועי מאנגלית ובקביעת מונחים עבריים בימאות. רבים מהמונחים שטבע מקובלים עד היום ושגורים בפי אנשי הים בישראל.

ערב מלחמת העולם השנייה יצא דוד בשליחות ה"הגנה" לאירופה בענייני העפלה, אך נקרא לחזור לארץ עם פרוץ המלחמה.

נפילתו

פלמח

כ"ג יורדי הסירה
מבחירי ה"הגנה"
חלוצי עליה ב'
והימאות העברית הלוחמת
ראשוני פלמ"ח
אשר יצאו בשליחות העם
להכות באויב הנאצי
על חוף עריפולי שבלבנון
ביום כ"א באייר תש"א
הפליגו לדרכם האחרונה
ממנה לא שבו עוד.

הכנס הארצי החמישי • ירושלים, כ"א אייר תשי"ז (22.5.57)

במאי 1941 נקרא דוד על-ידי ה"הגנה" לפעולת קומנדו ימי בקבוצת כ"ג יורדי הסירה. מטרת הפעולה הייתה לפוצץ את בתי הזיקוק בטריפולי שבלבנון ועשרים ושלושת הצעירים יצאו לשם בכ"א באייר תש"א (18.5.1941) בסירת-מנוע בשם "ארי הים". איש מן היוצאים לא חזר לבסיסו ונסיבות הדבר לא הובהרו עד היום הזה.

דוד הניח הורים ושתי אחיות.

כ"ג יורדי הסירה

כינוים של עשרים ושלושה לוחמי "ההגנה", אשר נעלמו, ביחד עם קצין בריטי בשם פאלמר שהתלווה אליהם, בדרכם לביצוע פעולת חבלה בבתי הזיקוק בטריפולי שבלבנון ב-18 במאי 1941, כ"א באייר תש"א.

מטרת הפעולה הועברה לאנשי ההגנה ואלו נערכו לביצוע המשימה. אנשי המחלקה הסורית של ההגנה כבר פעלו בשטח מאז תחילת שלטון וישי על סוריה ולבנון. לאחר הטלת המשימה על ידי SOEהופעל יוסף קוסטיקה כמסתערב בטריפולי, והוא ביצע פעילות מודיעינית לקראת המבצע.

כ"ג יורדי הסירה

ב-15 במאי 1941 הוחלט על הקמת הפלמ"ח, ויצחק שדה מונה להיות מפקדו. היחידות הראשונות של הפלמ"ח, בפיקודם של יגאל אלון ומשה דיין, הוקמו במהירות בעזרת SOEוהופעלו בפלישת הבריטים ללבנון בתחילת יוני 1941. פעולת כ"ג יורדי הסירה נחשבת לפעולה הראשונה של הפלמ"ח.

הפעולה יצאה לדרכה בבוקר יום ראשון, כ"א באייר תש"א, 18 במאי 1941, ממעגן חברת החשמל בחיפה. לעשרים ושלושה הלוחמים צורף כמשקיף מייג'ור סר אנתוני פאלמר (קצין תותחנים בריטי ואיש ה-SOE).

כ"ג יורדי הסירה

הספינה הייתה עמוסה בציוד, סירות נחיתה, חומרי חבלה, ונשק אשר כולם סופקו על ידי "ההגנה". מפקד הפעולה, צבי ספקטור, קיבל מדוד הכהן 500 לירות שטרלינג במטבעות זהב, למקרה שייאלצו להסתתר לאחר הפעולה בטריפולי ובסביבתה. כעבור מספר שעות, כאשר הספינה הייתה טול חופי לבנון, התקבל מהספינה שדר (ששודר ממשדר מתוצרת ה"הגנה"), ש"הכל בסדר"[15]. זה היה אות החיים האחרון שהתקבל מהסירה, שנעלמה עם אנשיה.

https://www.jwmww2.org/%D7%9B%D7%93_%D7%99%D7%95%D7%A8%D7%93%D7%99_%D7%94%D7%A1%D7%99%D7%A8%D7%94

ביום עברה

מכתב למשפחות השכולות

הסוכנות היהודית לא"י
המחלקה המדינית

ירושלים, י"ח בחשון תש"ג
23.11.42

בראשית שנת 1941 נתבקשה הסוכנות היהודית על־ידי המפקדה הבריטית הראשית במזרח התיכון לגייס מספר מתנדבים נבחרים לתפקיד צבאי נועז, שהיה מכוון להכשלת מזימות האויב בסוריה לפני כיבושה בידי בעלי־הברית.

בנכם היה בין אלה שנענו לקריאה והתנדבו לפעולה. המתנדבים ידעו היטב את טיב השליחות ואת הסכנה הכרוכה בה.

ביום 18 במאי 1941 יצאה קבוצת המתנדבים, עשרים ושלושה במספר, יחד עם קצין בריטי מוסמך ומנוסה, לביצוע השליחות. מאז נעלמו האנשים ועקבותיהם לא נודעו. שלטונות הצבא המוסמכים ניהלו חקירות ממושכות לגילוי התעלומה. הסוכנות היהודית מצדה התאמצה אף היא לברר את גורל הקבוצה. כל המאמצים האלה לא נשאו, לדאבוננו, כל פרי.

בשם ההסתדרות הציונית העולמית והסוכנות היהודית לארץ־ישראל הנני מביע את דאבון לבנו הגדול על שברכם. עם זה הננו גאים על הגילוי הנהדר של רוח גבורה והקרבה שפעמה בבנכם והניעה אותו לקדש שם ישראל בהיחלצו למלחמה נגד אויב בנפש.

הנני להוסיף, כי אף על פי שהמכתב, שנתקבל מהמפקדה הראשית אינו מניח מקום לתקווה כי מישהו מחברי הקבוצה נותר בחיים, הרי בשים לב לעובדה שכל חברי הקבוצה נחשבים לנעדרים ואין עדיין ראיה עובדתית להיותם חללים, החלטנו לדחות כל פירסום על מעשה הקבוצה וכל הספד פומבי לחבריה עד לאחר המלחמה.

בכבוד רב ובהשתתפות עמוקה
מ. שרתוק
הנהלת הסוכנות היהודית לא"י

דרכי הנצחה

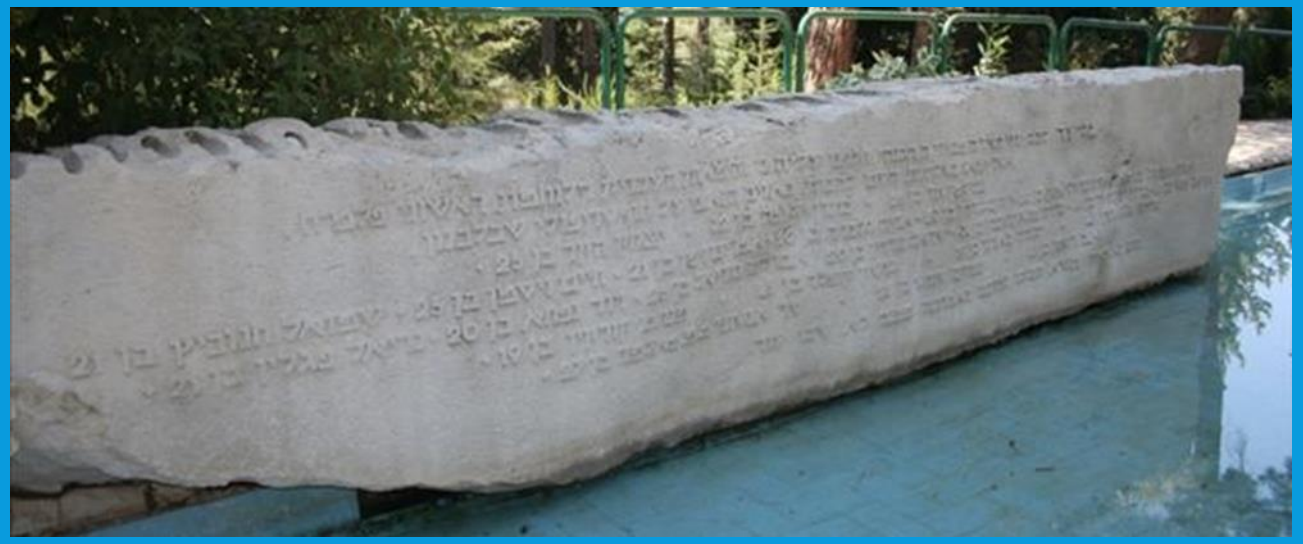
האנדרטה בבית הקברות הצבאי ברוקווד, שבה הונצחו שמות הכ"ג

מקום קבורתו של דוד ז"ל לא נודע. אבן לזכרו הוצבה בבית העלמין הבריטי בריטניה-ברוקווד.

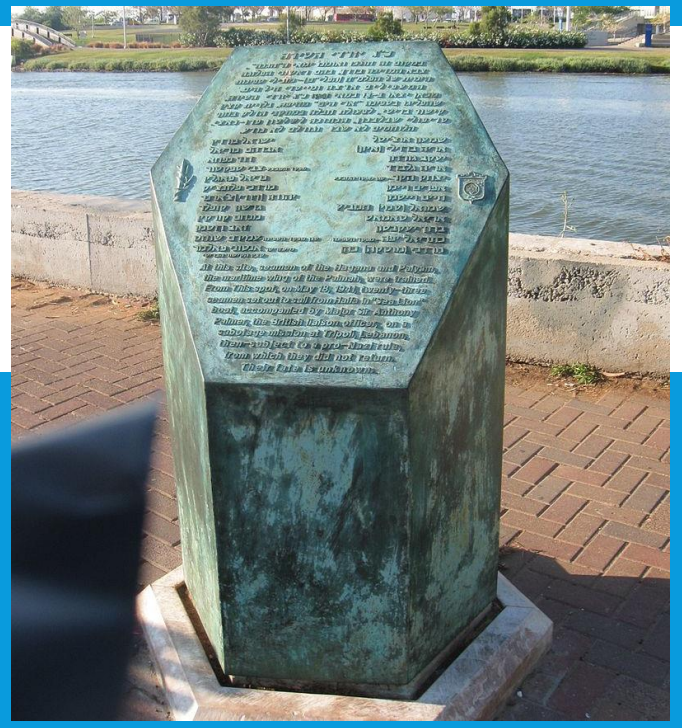
בבית הקברות הצבאי על הר הרצל בירושלים הוקמה אנדרטה לזכר כ"ג יורדי הסירה.

שמו של דוד ז"ל הונצח בספר "מגן בסתר".

במוזיאון ההעפלה וחיל הים נמצאת סירת האימונים "דב הוז" וסיפור יורדי הסירה מונצח לידה. ברבות מערי ישראל נקראים רחובות על שם כ"ג יורדי הסירה.

אנדרטה לכ"ג יורדי הסירה ירושלים (הר הרצל)

לוח ציון לכ״ג יורדי הספינה על גדות נהר הירקון בתל אביב

- עיריית תל אביב הציבה לוחית זיכרון לכ״ג יורדי הסירה ולקצין הבריטי בטיילת אוסישקין על גדות נהר הירקון.
- בשנת 1991 נחנכה אנדרטה לזכרם בגינה מטופחת בשיכון למד בין רחוב יהודה בורלא ודרך נמיר.
- בשנת 1968 הקדיש בית הספר לקציני-ים עכו לשמו את זכרם ומאז הוא נקרא כ״ג יורדי הסירה - בית הספר לקציני ים עכו. סיפור יורדי הסירה מועלה מחדש בבית הספר מדי שנה בשבוע של 18 במאי.

אנדרטה בשיכון למד בתל אביב לזכר כ״ג יורדי הסירה

